AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
http://ageconsearch.umn.edu
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

ECREG STUDIES
Vol. 9, No. 3, 2016
www.ers.edu.pl
PDF OPEN ACCESS
eISSN 2451-182X

ECONOMIC AND REGIONAL STUDIES
STUDIA EKONOMICZNE I REGIONALNE
ISSN 2083-3725 Volume 9, No. 3, 2016

Authors' contribution/
Wkład autorów:
A. Zaplanowanie badań/
Study design
B. Zebranie danych/
Data collection
C. Analiza statystyczna/
Statistical analysis
D. Interpretacja danych/
Data interpretation
E. Przygotowanie tekstu/
Manuscript preparation
F. Opracowanie piśmiennictwa/
Literature search
G. Pozyskanie funduszy/
Funds collection

MAIN TRENDS IN LABOR MARKET DEVELOPMENT AND EMPLOYMENT IN UKRAINE IN THE LIGHT OF NEW INSTITUTIONAL ECONOMICS

PODSTAWOWE TENDENCJE ROZWOJU RYNKU PRACY I ZATRUDNIENIA LUDNOŚCI NA UKRAINIE W W ŚWIETLE NOWEJ EKONOMII INSTYTUCJONALNEJ

Natalia Pavlikha(A,B,C,D,E,F,G), **Iryna Kytsyuk**(A,B,C,D,E,F,G), **Oleg Uniga**(F,G)

Lesya Ukrainka Eastern European National University
Wschodnioeuropejski Narodowy Uniwersytet im. Łesii Ukrainki

Pavlikha N., Kytsyuk I., Uniga O. (2016), *Main trends in labor market development and employment in Ukraine in the light of new institutional economics/ Podstawowe tendencje rozwoju rynku pracy i zatrudnienia ludności na Ukrainie w świetle nowej ekonomii instytucjonalnej.* Economic and Regional Studies, Vol. 9, No. 3, pp. 59-66.

ORIGINAL ARTICLE

JEL code: E24

Submitted:
November 2015
Accepted:
April 2016

Number of characters:
21851
Tables: 0
Figures: 1
References: 11

Summary

Subject and purpose of work: This article presents the analysis and assessment of the labour market at the time of implementing the system of market economy in Ukraine. The analysis is conducted based on the principles of new institutional economy. The objective of the study is to identify the main trends of the economic development and labour market to analyse public policy in the area of employment and provide some of recommendations for improving labour market in the current socioeconomic conditions.
Materials and methods: The study has been based on the available statistical data as well as national and foreign literature with a particular focus on the new institutional economy. Also state legislation concerning labour market and employment in Ukraine has been referred to.
Results: The analysis and assessment of the status of employment and the functioning of labour market in Ukraine concerned the period from 2010 to 2014. Until 2013 both the number of employment and the employment rate increased slowly but systematically. In 2014 a rapid labour market collapse occurred.
Conclusions: Transformations of labour market and rationalisations of employment are related to structural transformations and the implementation of the system of market economy. New legislative basics and institutional changes ought to be continued while taking into account the need of qualitative changes and purposeful shaping of policy of labour market expansion.

Keywords: structural transformation, labor market, institutionalising employment

ORYGINALNY ARTYKUŁ NAUKOWY

Klasyfikacja JEL: E24

Zgłoszony:
Listopad 2015
Zaakceptowany:
Kwiecień 2016

Liczba znaków ze spacjami:
21122
Tabele: 0
Rysunki: 1
Literatura: 11

Streszczenie

Przedmiot i cel pracy: Przedmiotem pracy jest analiza i ocena rynku pracy w warunkach wdrażania systemu gospodarki rynkowej na Ukrainie. Analiza jest prowadzona z uwzględnieniem zasad nowej ekonomii instytucjonalnej. Celem pracy jest rozpoznanie głównych trendów rozwoju gospodarczego i rynku pracy, analiza polityki publicznej w sferze zatrudnienia i przygotowanie rekomendacji dla usprawnienia rynku pracy w aktualnych warunkach ekonomiczno-społecznych.
Materiały i metody: Praca wykonana w oparciu o dostępne dane statystyczne oraz krajową i zagraniczną literaturę przedmiotu, ze szczególnym uwzględnieniem nowej ekonomii instytucjonalnej. Wykorzystano także legislację państwową dotyczącą rynku pracy i zatrudnienia w Ukrainie.
Wyniki: Przeprowadzono analizę i ocenę stanu zatrudnienia i funkcjonowania rynku pracy na Ukrainie w okresie 2010-2014. Do 2013 r. zarówno liczba zatrudnionych, jak i stopa zatrudnienia systematycznie, chociaż powoli wzrastały. Natomiast w 2014 r. nastąpiło gwałtowne załamanie rynku pracy.
Wnioski: Przekształcenia rynku pracy i racjonalizacja zatrudnienia przebiegają w powiązaniu z przekształceniami strukturalnymi i wdrożeniem systemu gospodarki rynkowej. Nowe podstawy legislacyjne i zmiany instytucjonalne winne być kontynuowane z uwzględnieniem potrzeby zmian jakościowych i celowym kształtowaniem polityki rozszerzania rynku pracy.

Słowa kluczowe: przekształcenie strukturalne, rynek pracy, instytucjonalizm zatrudnienia

Address for correspondence/ Adres korespondencyjny: *prof. Pavlikha Natalia, dr Iryna Kytsyuk, student Oleg Uniga, Lesya Ukrainka Eastern European National University, 13 Volya Avenue, 43025, Lutsk, Ukraine; phone: +380669670902; +380503785143; e-mail: pavlixa@mail.ru; irynak.post@gmail.com*

Journal indexed in/ Czasopismo indeksowane w: AGRO, BazEkon, Index Copernicus Journal Master List, ICV 2015: 81.26; Polish Ministry of Science and Higher Education 2015: 9 points/ AGRO, BazEkon, Index Copernicus Journal Master List ICV 2015: 81,26; Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego 2015: 9 punktów. **Copyright:** © 2016 Pope John Paul II State School of Higher Education in Biała Podlaska. All articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0) License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material, provided the original work is properly cited and states its license.

Introduction

Institutionalism as the direction of economic science, has originated from the late 19th century. It is considered one of the most promising from points of view explanation and forecasting of economic phenomena (Фертікова 2010).

New institutional economics (NIE) studies institutions and how institutions interact with organizational arrangements. Institutions are the written and unwritten rules, norms and constraints that humans devise to reduce uncertainty and control their environment. These include written rules and agreements that govern contractual relations and corporate governance, constitutions, laws and rules that govern politics, government, finance, and society more broadly, and unwritten codes of conduct, norms of behavior, and beliefs. Organizational arrangements are the different modes of governance that agents implement to support production and exchange. These include markets, firms, and the various combinations of forms that economic actors develop to facilitate transactions and contractual agreements that provide a framework for organizing activities, as well as the behavioral traits that underlie the arrangements chosen. In studying institutions and their interaction with specific arrangements, new institutionalists have become increasingly concerned with mental models and other aspects of cognition that determine how humans interpret reality, which in turn shape the institutional environment they build (North 1990; Williamson 1991). New institutional economics abandons the standard neoclassical assumptions that individuals have perfect information and unbounded rationality and that transactions are costless and instantaneous. NIE assumes instead that individuals have incomplete information and limited mental capacity and because of this they face uncertainty about unforeseen events and outcomes and incur transaction costs to acquire information. To reduce risk and transaction costs humans create institutions, writing and enforcing constitutions, laws, contracts and regulations – so-called formal institutions – and structuring and inculcating norms of conduct, beliefs and habits of thought and behavior – or informal institutions. They develop modes of organization embedded in these settings that provide different incentives that vary in their capacity to motivate agents. For new institutionalists the performance of a market economy depends upon the formal and informal institutions and modes of organization that facilitate private transactions and cooperative behavior. NIE focuses on how such institutions (Ménard C., Shirley M. M. 2008).

In the terms of formation and development of market-oriented economic systems a new institutional system is creating, the property relations, type of reproduction and technical and industrial structure are changing, the relations between workers and employers are improving.

The labor market is the most dynamic element of the market economy, where the interests of workers and employers are intertwined, the economic,

Wstęp

Instytucjonalizm jako kierunek nauk ekonomicznych pochodzi z końca XIX wieku. Uważa się go za jeden z najbardziej obiecujących trendów pod względem wyjaśniania i przewidywania zjawisk ekonomicznych (Фертікова 2010).

Nowa Ekonomia Instytucjonalna (NEI) bada instytucje oraz sposób w jaki instytucje wchodzą w interakcje z rozwiązaniami organizacyjnymi. Instytucje oznaczają zarówno oficjalne jak i niepisane zasady, normy oraz ograniczenia wymyślone przez ludzi by maksymalnie zredukować niepewność oraz kontrolować swoje środowisko. Wśród nich znajdziemy oficjalne zasady/wytyczne oraz umowy zarządzające stosunkami umownymi oraz systemem nadzoru korporacyjnego, konstytucje, prawa oraz zasady zarządzające polityką, rządem, finansami oraz ogólnie społeczeństwem, a także niepisane kodeksy postępowania, normy dotyczące zachowań oraz przekonań. Rozwiązania organizacyjne to różne sposoby zarządzania wprowadzane przez przedstawicieli by wesprzeć produkcję oraz wymianę. Dotyczą one rynków, firm oraz różnych kombinacji form rozwijanych przez podmioty gospodarcze w celu ułatwienia transakcji oraz stosunków umownych zapewniających ramy do organizacji działań a także zachowań będących podstawą wybranych rozwiązań. Podczas badania instytucji oraz ich interakcji z poszczególnymi rozwiązaniami, nowych instytucjonalistów szczególnie zainteresowały modele mentalne oraz inne aspekty poznania wpływające na to w jaki sposób ludzie interpretują rzeczywistość, co z kolei kształtuje środowisko instytucjonalne, które tworzą (North 1990; Williamson 1991). Nowi ekonomiści instytucjonalni porzucają tradycyjne neoklasyczne założenia, że jednostki indywidualne wszystko wiedzą, mają nieskrępowane umysły a transakcje są bezpłatne i natychmiastowe. Nowa ekonomia instytucjonalna zakładają natomiast, że jednostki nie wiedzą wszystkiego, ich umysły są ograniczone i przez to muszą zmierzyć się z niepewnością związaną z nieprzewidywalnymi wydarzeniami i rezultatami oraz kosztami transakcyjnymi w celu zdobycia wiedzy. Aby zminimalizować ryzyko oraz koszty transakcji ludzie wymyślają instytucje, opracowując i wcielając w życie konstytucje, prawa, umowy oraz przepisy – tzw. instytucje formalne – a także wprowadzając struktury, oraz normy postępowania, przekonań oraz zachowań – instytucje nieformalne. Rozwijają formy organizacji wbudowane w te systemy zapewniające różne bodźce różniące się pod względem zdolności do motywowania przedstawicieli. Według nowych instytucjonalistów wyniki gospodarki rynkowej zależą od instytucji formalnych i nieformalnych oraz form organizacji ułatwiających prywatne transakcje, a także od gotowości do współpracy. NEI skupia się tym jak takie instytucje działają (Ménard C., Shirley M. M. 2008).

W odniesieniu do formowania i rozwoju systemów ekonomicznych ukierunkowanych na rynek, które ten nowy instytucjonalny system tworzą to stosunki majątkowe, sposób reprodukcji, i struktury tech-

political, demographic, social and other processes are reflected.

Providing of competitive advantages of the national labor market is a priority of social and economic policy. It is associated with the competitiveness of human resources, high level of employment and social protection, and with the approximation of wages level and incomes to the world standards (Ярошенко 2007).

niczne i przemysłowe zmieniają się a relacje między pracodawcą a jego pracownikami ulegają poprawie.

Rynek pracy jest najbardziej dynamicznym elementem gospodarki rynkowej, gdzie interesy pracowników i pracodawcy są ze sobą ściśle związane a procesy ekonomiczne, polityczne, demograficzne, społeczne itd. mają w nim swoje odzwierciedlenie.

Zapewnianie przewagi konkurencyjnej krajowemu rynkowi pracy jest najważniejszym punktem polityki społecznej i gospodarczej. Wiąże się ono z konkurencyjnością zasobów ludzkich, wysokim poziomem zatrudnienia oraz zabezpieczeń społecznych oraz przybliżeniem wysokości zarobków oraz dochodów do światowych standardów (Ярошенко 2007).

Objectives, materials and methods

This paper aims to consider the major trends of labor market development, the analysis of public policy in the field of employment and to develop the recommendations for improving labor market in the period of new institutional economics. The basis for discussion is a critical literature review. It is advisable to point out that various questions about the theoretical foundations and generalization experience of labor market development are revealed in the domestic and foreign scientific literature. However, the existing research developments do not cover all complex of methodological basis of labor market functioning improving in the period of new institutional economics. We consider that the formation of effective institutions and their coordination with informal norms has continued in Ukraine to the present time. Besides the main task of public governance of employment process today must be reorientation from the policy of social problems determination to the labor market widening. And this requires a precise organization of assistance in giving or job search for everyone who wants to work.

Cele, materiały, metody

Celem niniejszej pracy jest refleksja nad głównymi trendami w rozwoju rynku pracy, analiza publicznej polityki w zakresie zatrudnienia oraz opracowanie wskazówek, które pomogą ulepszyć rynek pracy w czasach nowej ekonomii instytucjonalnej. Podstawę do dyskusji będzie stanowił przegląd prac traktujących o wspomnianej tematyce. Warto podkreślić, że odpowiedzi na różnorakie pytania dotyczące podłoża teoretycznego i doświadczeń związanych z rozwojem rynku pracy można znaleźć zarówno w krajowej jak i zagranicznej literaturze naukowej. Niestety, istniejące prace badawcze nie opisują całej złożonej bazy metodologicznej rynku pracy istniejącego i ulepszanego dzięki nowej ekonomii instytucjonalnej. Według nas formowanie sprawnych instytucji oraz ich koordynacja z nieformalnymi normami trwa na Ukrainie do dziś. Poza głównym zadaniem czyli publicznym zarządzaniem procesem zatrudnienia w dzisiejszych czasach wymagana jest także zmiana polityki. Oprócz głównego zadania publicznego zarządzania procesem zatrudnienia, w dzisiejszych czasach potrzebna jest reorientacja z polityki określania problemów społecznych na poszerzanie rynku pracy. A to wymaga szczegółowej organizacji systemu pomocy który pomagał by dawać zatrudnienie i znajdować pracę tym, którzy chcą pracować.

Institutional transformation of Ukraine's economy

Gaining independence of Ukraine and the transition from central planning to a market economy were accompanied by the fundamental changes in the social and economic links, the formation of its defining systems: financial, monetary, fiscal, banking, customs, etc. They all together determine the economic infrastructure of state independence. Also the substantial changes occurred in reforming of property relations, the important measures as to liberalization of economic relations were implemented, in particular the price mechanism, money and currency markets and also markets for goods and capital. The character of economic entities behavior was changed. They have begun to focus on effective demand, market conjuncture, profit maximizing. The state functions have been radically

Instytucjonalna transformacja gospodarki Ukrainy

Zdobycie niepodległości przez Ukrainę i przejście z centralnego planowania na gospodarkę rynkową pociągnęły za sobą zasadnicze zmiany w powiązaniach społecznych i gospodarczych, oraz tworzeniu systemów które je określają: finansowego, walutowego, podatkowego, bankowego, celnego itp. Wszystkie te systemy określają gospodarczą infrastrukturę niezależności państwowej. Co więcej, na Ukrainie wystąpiły także znaczne zmiany w stosunkach majątkowych, wprowadzono ważne środki umożliwiające liberalizację stosunków gospodarczych, takie jak mechanizm cenowy, rynek pieniężny i walutowy a także rynki dla towarów i kapitału. Zmienił się też zachowanie gospodarcze jednostek. Zaczęły one się skupiać na efektywnym popycie, warunkach rynkowych oraz maksymalizacji zysku. Radykalnie prze-

rebuilt. The main instruments and tools of public macroeconomic governance were formed instead of directive control system (Онікієнко, Ємельяненко, Ткаченко, 2007).

In the point of view of Ukrainian scientists (Savchuk V. S., Zaitsev J. K., Malyi I. Y.) one can talk about such features of modern institutional structure of Ukraine (Фертікова 2010):

- management of market processes is based on market mechanisms;
- domination of private ownership form;
- effectiveness of levers of macroeconomic influence on economic entities;
- resource allocation on an alternative basis as to their use;
- development of system of organizations that provide the economy functioning on the institutional principles of market.

In addition, the market transformation process and modern institutional environment in Ukraine are not socially adapted (Онікієнко, Ємельяненко, Ткаченко 2007). Declarative character of institutional reforms is just the first step to their real implementation. It has to be done long work on development and legislative execution of new institutional rules must be carried out, and such structure that is responsible for their implementation and protection. In addition, the new institutional rules will be effective only if participants of economic links perceive them, and this perception must be reflected in their tactical and strategic actions (Фертікова 2010).

Forming labor market and population employment in the conditions of institutional transformation of Ukraine's economy

It wasn't ensured the forming of a fundamentally new, adapted to the market economy institutional environment in Ukraine, that would assist to overcoming of poverty, prevention of deep material differentiation of the population (that much exceed the appropriate indices of developed countries), and strengthening of effective social and political stability in society. Imperfection of appropriate institutional environment in the country the most concerns with the forming of labor market institutions. Despite the fact that at the beginning of market reforms it was introduced such basic institutions as the minimum wage, the single tariff for wage of budget workers, the state program of population employment, system of unemployment insurance; the associations of employers have come into being, trade unions have been reformatted.

It should be noted that worldwide process of institutionalization of labor market in Ukraine has its own specifics, it is complicated and contradictory, accompanied by reforming of existing institutions or creating new ones, which is not always operate efficiently. Forming of the institutional environment in the country was practically spontaneous, without the necessary relationship between the state, employers, employees, the result of which it was unemployment, deepening differentiation and reduce real incomes of

budowano funkcje państwowe. Bezpośredni system kontroli został zastąpiony przez nowe instrumenty i narzędzia publicznego makroekonomicznego zarządzania (Онікієнко, Ємельяненко, Ткаченко, 2007)

Według Ukraińskich naukowców (Savchuk V. S., Zaitsev J. K., Malyi I. Y.) nowoczesna instytucjonalna struktura Ukrainy cechuje się (Фертікова 2010):

- zarządzaniem procesami rynkowymi opartym na mechanizmach rynkowych;
- dominacją własności prywatnych;
- skutecznością dźwigni makroekonomicznego wpływu na jednostki gospodarcze;
- alokacją zasobów na przemian z ich wykorzystywaniem;
- rozwijaniem systemów organizacji zapewniających funkcjonowanie zgodne z zasadami rynku instytucjonalnego.

Dodatkowo, proces transformacji rynku oraz nowoczesne instytucjonalne środowisko na Ukrainie nie zostały społecznie zaadaptowane (Онікієнко, Ємельяненко, Ткаченко 2007). Deklaratywny charakter reform instytucjonalnych jest jedynie pierwszym krokiem do realnego wprowadzenia ich w życie. Niezbędna jest długotrwała praca nad rozwojem i wprowadzaniem nowych instytucjonalnych zasad w życie oraz taką strukturą, która będzie odpowiedzialna za ich wdrażanie i ochronę. Co więcej, nowe zasady będą skuteczne jedynie pod warunkiem, że członkowie więzi gospodarczych będą ich świadomi, a ta świadomość musi mieć odzwierciedlenie w ich taktycznych i strategicznych działaniach (Фертікова 2010).

Tworzenie rynku pracy i zatrudnienia w warunkach transformacji instytucjonalnej gospodarki na Ukrainie

Nikt nie gwarantował, że stworzenie na Ukrainie nowego instytucjonalnego środowiska, dostosowanego do gospodarki rynkowej przyczyni się do rozwiązania problemu ubóstwa, zapobiegnie głębokiemu zróżnicowaniu majątkowemu społeczeństwa (które znaczenie przekraczało odpowiednie wskaźniki w innych krajach), oraz wzmocni społeczną oraz polityczną sferę w państwie. Niedoskonałość instytucjonalnego środowiska w kraju martwi najbardziej w przypadku tworzenia instytucji rynku pracy. Mimo że na początku reform rynkowych wprowadzono takie podstawowe instrumenty jak minimalna płaca, państwowy program zatrudnienia, system ubezpieczeń na wypadek bezrobocia; powstały związki pracownicze oraz zreformowano związki zawodowe.

Warto zauważyć, że światowy proces instytucjonalizacji rynku pracy zastosowany na Ukrainie ma swój specyficzny charakter, jest skomplikowany i często w sobie sprzeczny i oznacza reformowanie istniejących instytucji lub tworzenie nowych , których funkcjonowanie nie zawsze jest efektywne. Tworzenie środowiska instytucjonalnego w tym kraju przebiegało spontanicznie bez niezbędnych relacji między państwem, pracodawcami i pracownikami co doprowadziło do bezrobocia, pogłębiającego się zróżnicowania oraz zredukowania realnych dochodów społeczeństwa i niezadowolenia różnych grup

population, social discontent of different population groups (entrepreneurs, chornobyltsi, afghansty, education workers, etc.) (Онікієнко, Ємельяненко, Ткаченко 2007).

Negative phenomena in the economy of Ukraine also had an influence on the main trends of labor market and population employment. In particular, the level of economic activity of population declined from 64,9 % in 2013 to 62,4 % in 2014. Including among the people of working age, this index declined from 72,9 % in 2013 to 71,4 % in 2014. The number of employed persons aged of 15-70 years, in comparison with 2013 decreased on 1,2 mln. persons and in 2014 it was 18,1 mln. persons. Number of employed persons of working age was 17 mln. 188 thsd. persons (in 2013 - 17 mln. 889,4 thsd. persons). Employment rate of population decreased from 60,2 % in 2013 to 56,6 % in 2014 (Figure 1). The decreasing of employment rate has occurred in all regions of Ukraine. The employment rate of population among the working age persons was 64,5 % (in 2013 - 67,3 %) (Матеріали…).

Among the problems in labor market the employment structure and its effectiveness have remained difficult. It was directly linked with the situation in different sectors of the economy, illegal migration and shadow employment. Accordingly, the need to improve the public policy tools and institutional environment, aimed at stimulating employment and an effective functioning of the labor market in Ukraine in the period of economic crisis.

społecznych (przedsiębiorców, pracowników oświaty itd.) (Онікієнко, Ємельяненко, Ткаченко 2007).

To negatywne zjawisko w ukraińskiej gospodarce miało również wpływ na główne trendy na rynku pracy oraz na zatrudnienie. Przykładowo, wskaźnik aktywności gospodarczej spadł z 64,9% w 2013 do 62,4% w 2014. Biorąc pod uwagę grupę ludzi w wieku produkcyjnym, wskaźnik ten spadł z 72,9% w 2013 do 71,4% w 2014. Liczba ludzi zatrudnionych w wieku 15-70 lat spadła w porównaniu z rokiem 2013 o 1,2 miliona ludzi a w 2014 wyniosła 18,1 miliona ludzi. Liczba osób zatrudnionych w wieku produkcyjnym wynosiła 17 milionów 188 tysięcy ludzi (w 2013 – 17 mln 889,4 tys ludzi). Wskaźnik zatrudnienia spadł z 60,2% w 2013 do 56,6% w 2014 (Wykres 1). Wskaźnik ten spadł we wszystkich rejonach Ukrainy. Wskaźnik zatrudnienia wśród ludzi w wieku produkcyjnym wyniósł 64,5% (w 2013 67,3%) (Матеріали…).

Innymi problemami na rynku pracy były struktura zatrudnienia i jej skuteczność. Było to bezpośrednio związane z sytuacją w różnych sektorach gospodarki, nielegalną migracją oraz pracą na czarno. W związku z tym, zaistniała konieczność usprawnienia narzędzi publicznej polityki oraz środowiska instytucjonalnego by podnieść wskaźnik zatrudnienia oraz skuteczne funkcjonowanie rynku pracy na Ukrainie w czasach kryzysu gospodarczego.

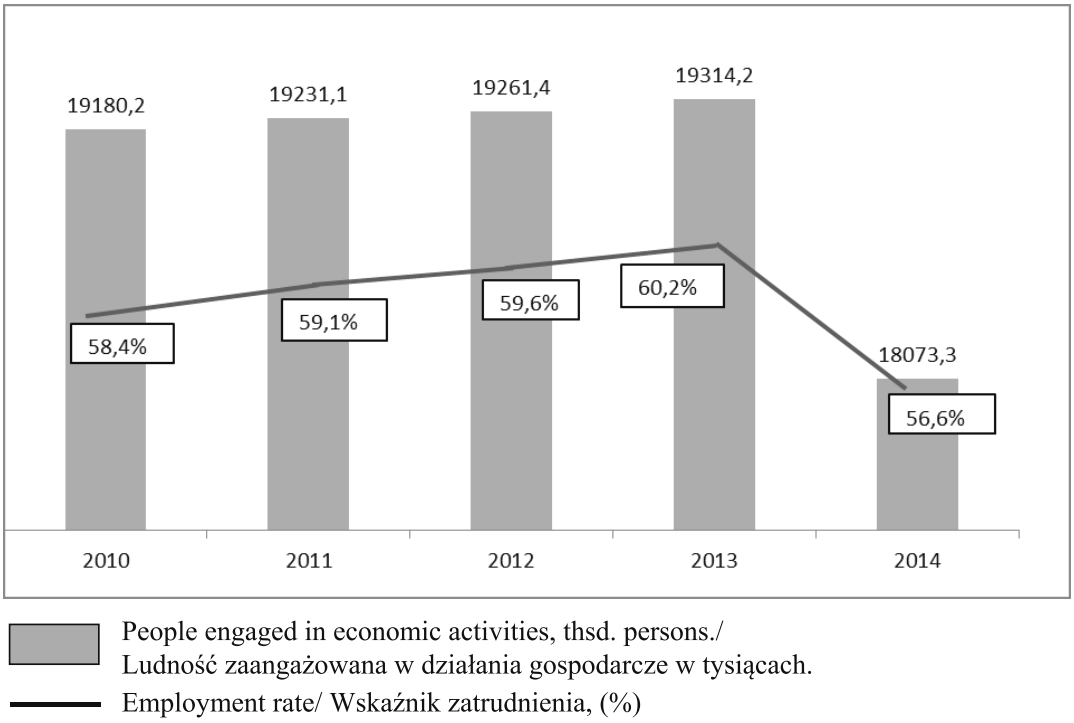

Excluding the temporarily occupied territories , the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol/
Oprócz obszarów tymczasowo zamieszkałych, Republiki Autonomicznej Krymu oraz miasta Sewastopola

Figure 1. Employment of population aged of 15-70 years and the employment rate, 2010-2014
Wykres 1. Zatrudnienie ludności w wieku 15-70 oraz wskaźnik zatrudnienia, 2010-2014
Source: our own study according to the State Statistic Service of Ukraine.
Źródło: analiza własna na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego na Ukrainie.

An important task of public governance bodies is forming the state employment policy, the essence of which is manifested when it gets the character of effective management actions that could solve the urgent problems of society and the state. Just the employment policy gives the definiteness of the system of priorities of state intervention in the economy and social sphere of the country, makes it possible to reasonably distinguish between the goals of public governance and means of achieving them.

It should be noted that the Ukrainian employment legislation largely have been formed in the first stage of market reform, that's why effectiveness of some of its rules and regulations are outdated and does not meet the strategic directions of employment policy at the present stage. Therefore, with aim to improve the public governance of population employment process it is important that norms of the law on the regulation of state action in labor market will combine investment, monetary, foreign economic, fiscal and budgetary policy with employment policy and will determine responsibility for the lack of effectiveness of the measures that were taken during the growth of unemployment. It is required the strengthening and development of legal norms that would help the unemployed in choosing by them work and increasing their competitiveness. Before introducing appropriate corrections to the normative legal basis first of all it is necessary to carefully analyze of the expected positive effect of the introduced changes in comparison with the possible losses from its implementation. It is necessary also to carry out the harmonization of legislation on employment with international norms on solving the problems of unemployment (Шкіндюк 2012).

The last period of social and economic life Ukraine has entered into a recessionary phase of economic. Unfortunately, this led to a worsening of the indices of production profitability, economic recession, devaluation, the employers announce that it is possible the staff reduction on manufactures and the wage level will remain the same in the best case in the near future. Therefore, the state should make institutional changes in accordance with the processes taking place in the modern economy and to improve normatively-legal ensuring for workers and the unemployed citizens. The need to determine categories of working people, their guarantees, rights and obligations, will help to prevent difficult crisis in population employment sphere. Thus, from January 1st, 2015 there have been important changes in the labour legislation that are associated with the entry into force of Law of Ukraine «On Amendments to the Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding Reformation of Compulsory State Social Insurance and Legalization of Payroll» No 77-VIII, dated 28 December 2014 (the Law № 77-VIII). The Law number 77-VIII makes amendments to some legislative acts of Ukraine (Реформи…).

Analyzing some changes in labour legislation, we can conclude that these changes have a number of improvements, but there are some innovations that conversely intensify fiscal pressures from

Ważnym zadaniem publicznych organów zarządzania jest tworzenie państwowej polityki zatrudnienia, której sedno ujawnia się, gdy przyjmuje charakter skutecznych działań zarządzania które są w stanie zaradzić pilnym problemom społecznym i państwowym. Już sama polityka zatrudnienia zapewnia system priorytetów interwencji państwa w sferze publicznej i gospodarczej kraju oraz umożliwia rozróżnienie celów publicznego zarządzania i środki do ich osiągnięcia.

Należy podkreślić, że ukraińskie prawo pracy zostało opracowane głównie podczas pierwszego etapu reformy rynkowej i dlatego niektóre zasady i przepisy są przestarzałe i nie spełniają strategicznych wytycznych nowoczesnej polityki zatrudnienia. Dlatego też jeśli celem jest poprawa publicznego zarządzania procesem zatrudnienia to ważne jest by normy dotyczące działalności państwa na rynku pracy łączyły politykę inwestycyjną, pieniężną, gospodarczą, podatkową i budżetową z polityką zatrudnienia i określały odpowiedzialność za brak efektywności środków podjętych podczas wzrostu bezrobocia. Wymaga się by wzmocnienie i rozwój norm prawnych pomogło bezrobotnym wybrać pracę oraz podnieść ich konkurencyjność. Przed wdrożeniem odpowiednich poprawek do podstawy prawnej trzeba najpierw, przede wszystkim, dokładnie przeanalizować przewidywane pozytywne rezultaty wprowadzanych zmian i porównać je z możliwymi stratami wynikającymi z wdrożenia wspominanych zmian. Równie ważne jest przeprowadzenie harmonizacji ustawodawstwa dotyczącego zatrudnienia zgodnie z międzynarodowymi normami rozwiązującymi problem bezrobocia (Шкіндюк 2012).

Ostatni okres społecznego i gospodarczego życia na Ukrainie oznaczał recesyjną fazę gospodarki. Niestety doprowadziło to do pogorszenia się wskaźników opłacalności produkcji, recesji gospodarczej, dewaluacji, pracodawcy ogłosili możliwe redukcje personelu a wysokość wynagrodzeń w najbliższej przyszłości w najlepszym wypadku pozostanie na tym samym poziomie. Dlatego też, państwo powinno wprowadzić zmiany instytucjonalne zgodnie z procesami mającymi miejsce w nowoczesnej ekonomii oraz ulepszyć normatywno-prawne wsparcie dla pracowników i bezrobotnych. Konieczność określenia kategorii pracowników, gwarancji, praw i obowiązków pozwoli zapobiec trudnemu kryzysowi w sferze zatrudnienia. Stąd 1 stycznia 2015 wprowadzono ważne zmiany w prawie pracy powiązane z wejściem w życie ustawy <<Poprawki Poszczególnych Aktów Ustawodawczych Na Ukrainie Dotyczących Reformacji Obowiązkowego Państwowego Zabezpieczenia Społecznego oraz Legalizacji Systemu Wynagradzania>> o numerze 77-VIII z dnia 28 grudnia 2014 (Ustawa Nr 7-VIII). Ustawa o numerze 77-VIII wprowadza poprawki do niektórych ukraińskich aktów ustawodawczych (Реформи…).

Analizując niektóre zmiany w prawie pracy możemy dojść do wniosku, że owe zmiany przeszły wiele poprawek lecz istnieją też innowacje, które intensyfikują na odwrót presję budżetową narzucaną przedsiębiorstwom przez państwo, co nie jest dopuszczal-

the state on business, which is not permissible in period of economic crisis. If we analyze functions of state governance bodies in the sphere of population employment, it can be concluded that at the current stage the part of these functions is practically not realized, and the other one is in need of improvement. Therefore, the system of public governance in the sphere of population employment should be released from not characteristic functions at national, regional and local level and at the same time should be oriented on the provision for the population of those state services in the sphere of employment, the need for which has appear during the objective processes of labor market development in the conditions of national economy reforming.

The changes in the system of employment governance will be not qualitative, if they do not touch upon the changes on problems of selection, formation and rational use of skilled personnel. Modern conditions induce to the necessary to have in the structure of employment centers not only the specialists on the hiring of workers, dismissal, career guidance, but and economists that have knowledges in the field of market economy, could simulate and prognosticate its processes. Staff of the State Employment Office of Ukraine must have such level of training and qualifications, which would give it the opportunities to be prepared for changes, would accept and adequately respond to external threats and challenges and be able to take appropriate decisions that are adequate to threats and challenges in the situation of uncertainty.

The main task of state governance of process of population employment in the conditions of new institutional economics must be reorientation from the policy of social problems determination to the labor market widening. This requires precise organization of assistance in giving or job search for everyone who wants to work. And only a comprehensive settling these problems can lead to a successful overcoming them. Contents of public governance activity on the realization of population employment policy should reflect the whole spectrum of active and passive measures of the state on labor market and to apply the most effective methods and techniques of public governance in view of the specific features of each region.

Supporting of small and medium businesses should be an important factor of decreasing of social strain between the government and most vulnerable sections of the population during the economic crisis. The sections of the population that are involved in entrepreneurship, is now a one of the major sources of providing social and economic activity. The goal of state support of business should be consist in creation of conditions for structural changes in the economy of Ukraine; providing of sustainable positive development of society, replenishment of budget; formation of conditions for providing of Ukraine's population employment, preventing of unemployment, creation of working place and so on. Public governance bodies should guarantee to all entrepreneurs, regardless of their chosen

ne w okresie kryzysu gospodarczego. Gdybyśmy przeanalizowali funkcje państwowych organów zarządzania w sferze zatrudnienia, moglibyśmy dojść do wniosku, że obecnie część tych funkcji praktycznie nie jest realizowana a druga część wymaga ulepszenia. Dlatego też system publicznego zarządzania w sferze zatrudnienia powinien zostać zwolniony z mniej charakterystycznych funkcji na szczeblu państwowym, regionalnym i lokalnym. Jednocześnie powinien być ukierunkowany na świadczenia dla ludności ze strony służb państwowych w sferze zatrudnienia. Konieczność ta pojawiła się podczas obiektywnego procesu rozwoju rynku pracy w warunkach reformacji państwowej gospodarki.

Zmiany w systemie zarządzania zatrudnieniem nie będą jakościowe jeśli nie poruszą problemów z wyborem, tworzeniem i racjonalnym wykorzystaniem wykwalifikowanego personelu. Nowoczesne warunki nakłaniają do włączenia w struktury centrów zatrudnienia nie tylko specjalistów zajmujących się zatrudnianiem pracowników, zwolnieniami, doradztwo zawodowe ale także ekonomistów mających wiedzę z dziedziny gospodarki rynkowej, którzy mogliby pobudzać i prognozować jej procesy. Personel Ukraińskich Służb Zatrudnienia musi przejść odpowiednie szkolenia i zdobyć kwalifikacje tak by był przygotowany na zmiany, mógł zaakceptować i odpowiednio zareagować na zewnętrzne zagrożenia i wyzwania oraz być w stanie podjąć właściwe decyzje będące odpowiednią reakcją na zagrożenia i wyzwania w sytuacji niepewności.

Głównym zadaniem państwowego zarządzania procesu zatrudnienia w warunkach nowej ekonomii instytucjonalnej musi być reorientacja z polityki określania problemów społecznych na poszerzanie rynku pracy. Wymaga to szczegółowej organizacji pomocy w dawaniu pracy i jej szukaniu dla każdego kto chce pracować. Jedynie kompleksowe rozstrzygnięcie tych problemów może doprowadzić do ich pokonania. Działalność publicznego zarządzania w sprawie realizacji polityki zatrudnienia powinna odzwierciedlać całe spektrum aktywnych i pasywnych środków podejmowanych przez państwo na rynku pracy oraz polegać na stosowaniu najbardziej skuteczne metody i techniki publicznego zarządzania biorąc pod uwagę cechy specyficzne każdego z regionów.

Wspieranie małych i średnich biznesów powinno być ważnym elementem obniżania napięcia społecznego pomiędzy rządem a grupami najbardziej dotkniętymi kryzysem gospodarczym. Części społeczeństwa zaangażowane w przedsiębiorstwa są teraz jednymi z głównych źródeł zapewniających aktywność społeczną i gospodarczą. Celem wsparcia zapewnianego przedsiębiorstwom przez państwo powinno być nieustanne tworzenie warunków do zmian strukturalnych w ukraińskiej gospodarce; gwarantowanie równomiernego rozwoju społeczeństwa, uzupełnianie budżetu; tworzenie warunków zapewniających ukraińskiej ludności zatrudnienia, przeciwdziałanie bezrobociu, tworzenie miejsc pracy itd. Publiczne organy zarządzające powinny gwarantować wszystkim przedsiębiorcom, niezależnie od wybranej formy działalności, równe prawa oraz

organizational forms of business activities, equal rights and create equal opportunities for access to material and technical, financial, labor, informational, natural and other resources. It is necessary to define common, sectoral and regional needs in the workplace in the current period and for the future.

Thus, the most important task of public policy is to strengthen institutional system in the directions that ensure an effective functioning of subjects of social and labour relations, subsystems of national economy and a competitive market environment and simultaneously take into account the negative elements of social ties with their further correction. The significant economic effects of social capital will significantly grow and will assist to increase the level and quality of population life under the creating of stable institutional system, strengthening legal norms and an effective stimulative system of regulation of all parameters of social and economic potential of socially significant economic effects of social capital.

równe możliwości dostępu do zasobów materialnych, technicznych, finansowych, pracy, informacyjnych, naturalnych itd. Ważne jest, by określić wspólne, sektorowe i regionalne potrzeby w miejscu pracy obecnie i w przyszłości.

Znaczące skutki gospodarcze kapitału społecznego wyraźnie wzrosną i pomogą podnieść poziom i jakość życia ludności na skutek stworzenia stabilnego systemu instytucjonalnego, wzmocnienia norm prawnych oraz skutecznego systemu pobudzającego regulacje wszystkich parametrów społecznego i gospodarczego potencjału ważnych dla społeczeństwa skutków gospodarczych społecznego kapitału.

Dlatego też najważniejszym zadaniem polityki publicznej jest wzmocnienie systemu instytucjonalnego tak aby zapewnił skuteczne funkcjonowanie podmiotów stosunków pracy i stosunków społecznych, podsystemów krajowej gospodarki i konkurencyjnego środowiska na rynku przy jednoczesnym wzięciu pod uwagę negatywnych elementów więzi społecznych aby naprawić je w późniejszym okresie.

Conclusions

Summing up the above facts, we can conclude that the formation of effective institutions and their coordination with informal norms has continued in Ukraine to the present time. Public governance of population employment is realized within the labor market development in Ukraine. This foresees primarily support its effective functioning by creating the necessary conditions for achieving balance and the equilibrium of its elements namely demand and supply, price of labour force and also consistency with other market structures. Also, the main task of public governance of employment process today must be reorientation from the policy of social problems determination to the labor market widening.And this requires a clear organization of assistance in providing or job search to everyone who wants to work.

Wnioski

Podsumowując wyżej przedstawione fakty, można dojść do wniosku, że tworzenie efektywnych instytucji oraz ich koordynacja z nieformalnymi normami trwa na Ukrainie do dziś. Publiczne zarządzanie zatrudnieniem, jest realizowane w ramach rozwoju rynku pracy. To z kolei przewiduje wsparcie jego sprawnego funkcjonowania poprzez stworzenie warunków niezbędnych do osiągnięcia równowagi jego elementów czyli popytu i podaży, ceny siły roboczej a także zgodności z innymi strukturami rynkowymi. Co więcej, głównym zadaniem publicznego zarządzania procesem zarządzania w dzisiejszych czasach musi być reorientacja z polityki określania problemów społecznych na poszerzanie rynku pracy. A to wymaga przejrzystej organizacji wsparcia w zapewnianiu pracy czy pomocy w jej szukaniu dla każdego kto chce pracować.

References/Literatura:

1. Фертікова Т.М. (2010), Інституційна економіка: навчальний посібник. Миколаїв, Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили.
2. North D.C. (1990), *Institutions, Institutional Change, and Economic Performance.* New York, Cambridge University Press.
3. Williamson O.E. (1991), *Comparative Economic Organization: The Analysis of Discrete Structural Alternatives*. Administrative Science Quarterly, no 36 (2), pp. 269-296.
4. Ménard C., Shirley M.M. (2008), *Handbook of New Institutional Economics.* Springer, Berlin.
5. Ярошенко В. (2007), Державні механізми регулювання ринків праці в Україні. Україна: аспекти праці, no 8, pp. 30-37.
6. Онікієнко В.В., Ємельяненко Л.М., Ткаченко Л.Г. (2007), Розвиток ринку праці України: тенденції та перспективи: монографія. К. РВПС України НАН України.
7. Матеріали Державного комітету статистики України.
8. Шкіндюк І. Ю. (2012), Шляхи удосконалення державного управління зайнятістю населення України. Державне будівництво, http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeBu_2012_1_43.pdf (accessed 16.04.2015).
9. Реформи соціального страхування (2015), http://jurblog.com.ua/2015/01/reformi-sotsialnogo-strahuvannya/ (accessed 14.04.2015).
10. Федоренко В.Г. (2009), Ринок праці в Україні та економічні тенденції в умовах світової економічної кризи. *Економіка та держава*, no 1(93), pp. 4-5.
11. Терещенко О. (2008), Перспективи розвитку зайнятості в Україні за адаптації структури економіки до членства в СОТ. Україна: аспекти праці, no 5, pp. 20-24.